

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Domov mládeže
při Polygrafickém Středním odborném učilišti, Svoboda s. r. o.**

**Adresa
Bellova 352, 109 00 Praha 10 - Petrovice**

Identifikátor SOU: 600 006 654

Zřizovatel: Svoboda, grafické závody s.r.o., Sazečská 8, 101 00 Praha 10

Školský úřad: Praha 10

Termín konání orientační inspekce: 9. - 22. února 2000

Čj.	oa0lt302
Signatura	010 288/00-4007

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Rámcový výchovný program DM byl před několika léty fundovaně zpracován. Vytyčuje základní oblasti výchovy (Východiska, Mravní výchova, Výchova k sebepoznání, Rozšiřování všeobecných vědomostí, Estetická výchova, Studium žáků, Sebeobslužné činnosti, Výchova ke správné životosprávě). Výchovný program je aktuálně doplněn o Výchovu proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance a o Protidrogovou prevenci. Formulovaný výchovný program formuluje cíle výchovy mimo vyučování pro dospívající generaci v tomto typu zařízení a pro zvolené studijní zaměření. Pouze u části oblastí naznačuje i formy a metody, jak vytyčených cílů dosahovat. U části výchovných záměrů se jedná o proklamace, bez naznačení prostředků popř. výchovných nástrojů (příkladem může být rezignace na ovlivňování stravovacích návyků - viz dále).

Písemně formulovaný výchovně vzdělávací program svou skladbou i vytčením cílů úzce navazuje na vzdělávací program SOU, v DM nejsou ubytováni jiní žáci než z polygrafického SOU. Vychovatelky s pedagogy SOU spolupracují. Výchovné působení se snaží respektovat osobnostní specifika jednotlivých žáků, přístup k žákům je založen zejména na empatii.

Plánovaná i realizovaná nabídka volnočasových aktivit DM obsahuje:

- počítačová klubovna DM, která je žákům na požádání volně přístupná
- relativně bohatá a doplňovaná příruční knihovna umístěná ve vychovatelně
- možnost využít odebíraných periodik
- soubory stolních her
- využívání tělocvičny SOU, dle rozvrhu dva dny v týdnu (pondělí a čtvrtek vždy od 19 do 21 hod., je podmíněno doprovodem a dozorem vychovatele)
- návštěvy výstav s odborným výkladem
- Klub mladého diváka a další návštěvy divadel za zlevněné vstupné, na vstupenky přispívá i SOU

Všechny aktivity jsou realizovány formou nabídky. Vychovatelé při získávání zájemců mají schopnost přiměřené motivace pro nabízené činnosti.

Žáci se mohou zúčastňovat i zájmových aktivit organizovaných jinými subjekty. Pedagogický sbor se snaží ve spolupráci s Policií ČR eliminovat případné návštěvy žáků v době jejich vycházek různých volnočasových zařízení v blízkosti školy, kde je nabídka spojována s podáváním alkoholu. Problém podávání alkoholu žákům v blízké restauraci byl řešen ve spolupráci s policií.

Sociálně patologické jevy v uplynulém a tomto školním roce v DM nebyly zjištěny.

Výchovný program je velmi dobrý.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Výchovná práce je zajišťována 3 vychovatelkami, z nichž 2 splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Na zabezpečení provozu se podílí ještě pomocná vychovatelka. V době inspekce pro dlouhodobou nemoc byl provoz zajišťován v náhradním režimu. Pro výchovné působení je využíváno osobní zaměření vychovatelek (estetická výchova, sport). Další pracovníci se na případném rozšíření nabídky pravidelných činností v

DM nepodílejí.

DM je umístěn v jednom podlaží areálu SOU. Pokoje jsou 3 - 4 lůžkové. DM je zařazen do 2. kategorie ve smyslu novely č. 326/1998 Sb., vyhlášky č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže. Pokoje mají standardní vybavení, ke každému lůžku přísluší úložní prostor na lůžkoviny, knihovnička, skříň, studijní místo a lampička. Nábytek je udržovaný. Pro individuální výzdobu není vytvořen prostor, aniž by se poškodily stěny. Pokoje působí neosobně. Žáci mohou používat vlastní elektrospotřebiče, avšak podmínky jejich provozu a souhlas s jejich užíváním není stanoven ve vnitřním řádu DM.

Pro přípravu jednoduchých jídel a teplých nápojů je samostatná kuchyňka se sporákem. Před vychovatelnou je umístěna mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice. Pro jejich provoz jsou zpracovány provozní řady, avšak v době inspekce nebyly vyvěšeny. Pitný režim si žáci zajišťují sami. Pro ukládání vlastních potravin na přípravu snídaní a večeří je lednička před vychovatelnou. Pravidla provozu ledničky a ukládání potravin nejsou prokazatelně stanovena.

Pro sledování TV je zařízena společenská místnost, která má pouze 20 židlí (ubytováno je 48 žáků SOU a dalších 10 -15 je z VOŠ a VŠ jako komerční využití DM). Počítačová klubovna je využívána pro spontánní aktivity, má 6 starších typů počítačů s nainstalovanými akčními hrami.

Lékárnička je vybavena základními prostředky pro první předlékařskou pomoc.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou dobré.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Rozpis služeb vychovatelek odpovídá potřebám výchovného působení DM. Dle standardního rozpisu v čtyřtýdenních cyklech jsou od pondělí do čtvrtka vždy od 15 do 21 hod. přítomny 2 vychovatelky. Odpolední zdvojování služeb umožňuje rozšířenou nabídku organizovaných zájmových činností. Služby vychovatelek v DM jsou nepřetržité od neděle 16 hod. do pátku 14 hod.

Dle vnitřního řádu je stanovena závazná doba studijního klidu na 19 - 20 hodin v pondělí, úterý a čtvrtek - jsou tedy určeny 3 závazné hodiny v týdnu. Žákům, kteří neprospívají je rozšířena závazná doba přípravy na vyučování po dohodě s vyučujícími. V činnosti vychovatelek převažuje dohled nad dodržováním doby studia, dle svého zaměření dopomáhají s přípravou na český jazyk a němčinu. V odborných předmětech je zprostředkovávána neformální dopomoc straších žáků či žáků s dobrým prospěchem. Při sledování učebních výsledků DM úzce spolupracuje s ostatními pedagogy SOU. Rodiče jsou dle potřeby aktuálně informováni o výchovných problémech svých dětí.

Pokoje a ostatní prostory DM jsou udržovány v pořádku. Úklid zajišťuje DM, žáci si uklízí jen osobní věci. Jednou v týdnu kontrolují vychovatelky za přítomnosti žáků pořádek v uložených osobních věcech.

Domov mládeže zabezpečuje stravu, ve smyslu § 22, odst. 1 zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, formou nabídky. Snídaní a jeho přípravu si zajišťují žáci sami. Snídaně není zahrnuta do rozpisu denního režimu DM. Večeří si mohou žáci zakoupit mraženou a v mikrovlnné troubě si je ohřát. Večeře je za dotovanou cenu, žáci však raději volí přípravu stravy z vlastních zdrojů. Vychovatelé nemají vytvořeny nástroje na ovlivňování stravovacích návyků žáků.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je hodnocena jako dobrá.

Motivace a hodnocení

Vnitřní život DM se řídí Vnitřním řádem domova mládeže, který obsahuje práva i povinnosti žáků. V řádu není zakotvena žákovská samospráva a také v DM není zvolena. Vnitřní řád splňuje základní podmínky chodu zařízení, v drobnostech je potřebí řád dopracovat a formulačně zpřesnit (např. ustanovení o ukládání potravin, užívání vlastních elektrospotřebičů).

Užívaná výchovná opatření jsou v souladu s odst. 3 § 11 citované vyhlášky o domovech mládeže, nepřesně je formulováno udělení výjimek z vycházek. Udělována výchovná opatření i pochvaly jsou v relativní rovnováze a jsou zaznamenávána do osobních spisů žáků a do vycházkových knížek jako sdělení pro rodiče. Výchovná opatření jsou projednávána neformálně ve výchovných skupinách, žákovská samospráva se na nich nepodílí.

Hodnocení pořádku v ložnicích je formou bodování, dosažené výsledky se projevují na rozšíření či odejmutí výhod. Hodnocení úklidu při neuspokojivém stavu je s žáky projednáváno individuálně.

Při hodnocení dosahovaných výsledků žáků v SOU i v DM vychovatelky zohledňují jejich individuální možnosti a dispozice, jejich sociokulturní zázemí apod.

Motivace a hodnocení v DM jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace

Vychovatelky se snaží respektovat osobnost jednotlivých žáků, mají přiměřenou dávku empatie. Práce s výchovnými skupinami je systematická, neformální. Žáci ve svých výchovných skupinách ovlivňují plánované činnosti. Je vytvořen dostatečný prostor pro vzájemnou komunikaci i vyjádření vlastního názoru žáků. Podle zájmu se mohou žáci zúčastňovat i činností organizovaných jinou výchovnou skupinou.

Aktuálně řešený konflikt v době před zahájením inspekce vyplýval zejména z různých hodnotových postojů vzniklých odlišným sociálním prostředím z nichž žáci vzešli. Konflikt byl vyřešen operativně bez vyhrocení. Ostatní případné drobné nesrovnalosti jsou urovnávány citlivě.

DM využívá služeb výchovného poradce ze SOU, zde došlo k personální změně, stávající situaci zatím nelze hodnotit.

Vzájemná komunikace vychovatelek a žáků je založena na respektování daných zásad, jsou posilována obecná pravidla společenského chování. Prostředí DM je klidné, atmosféra příznivá. Tuto skutečnost nenarušuje ani komerční ubytování studentů VŠ a VOŠ, kteří se chodu DM přizpůsobili.

Interakce a komunikace jsou na velmi dobré úrovni.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže: velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní koncepce provozu i výchovného působení v DM je zpracována v písemné podobě. Sbor vychovatelek je složen ze zkušených dlouholetých pracovníků, proto i strategické cíle vycházejí z dřívějších zkušeností a většina akcí je reprizována. Operativní měsíční plány v denících výchovných skupin sledují základní naplňování výchovných cílů. Výchovná práce v DM je tradiční a vychází z již dříve osvědčených činností. Působení vychovatelek je dle pedagogické dokumentace jednotné. Na sestavování měsíčních plánů se žáci podílejí při skupinových schůzkách. Měsíční plány jsou zveřejňovány, aktuální nabídky akcí jsou vyvěšovány na nástěnce. Měsíční plány jsou reálné a jsou plněny, plnění je zaznamenáváno do pedagogické dokumentace.

Rodiče jsou s pojetím výchovné práce a výchovnými prostředky užívanými v DM seznámeni a nejsou doložitelné výhrady k jejich aplikaci.

V rámci „Minimálního preventivního programu - Škola bez drog“ ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem v SOU a místním odd. Policie ČR jsou plánovány a organizovány nejen besedy, ale i preventivní akce.

Plánované akce jsou finančně zajišťovány z rozpočtu SOU a sponzory.

Plánování a realizace plánovaných akcí jsou na vynikající úrovni.

Organizování

Dle Rozhodnutí MŠMT čj. 15 119/99-21 z 1.2.1999 je určená kapacita DM 65 lůžek. V době inspekce bylo ubytováno 48 žáků - na začátku školního roku bylo 50, změna byla písemně oznámena ŠÚ. Žáci jsou rozděleni do tří výchovných skupin, maximální počet žáků ve skupině je 18, jedna skupina je koedukovaná. Pokud by byli žáci rozděleni do výchovných skupin dle § 2, odst. 1a vyhl. č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže, pak by postačovalo ustavení dvou výchovných skupin, zvláště, jsou-li ubytováni i žáci straší 18 let. Výchovné skupiny jsou sestavovány dle věku žáků s přihlédnutím k jejich osobním vazbám. Výchovné skupiny nejsou sestavovány dle ložnic. Schůzky výchovných skupin jsou pravidelné, je na nich sestavován měsíční program, jsou probírány aktuální otázky provozu DM, hrají se didaktické hry apod. Práce ve výchovných skupinách není formální.

Vzhledem k tomu, že DM je koedukovaný a ložnice chlapců a dívek jsou na jednom podlaží bez dispozičního oddělení, nejsou noční služby zajišťovány formou nočních pohotovostí. Rozpis služeb odpovídá potřebám provozu.

Stanovený denní režim odpovídá zásadám psychohygieny a vychází z potřeb SOU. Věk ubytovaných žáků je v denním režimu zohledněn. Není stanoven mechanismus, jak ovlivnit vytváření stravovacích návyků - zejména přípravy snídaně.

Vnitřní řád rámcově stanovuje podmínky chodu DM. Jsou v něm zaznamenána práva i povinnosti žáků. Část ustanovení není pregnantně formulována a je žákům upřesňována ústně (např. je zakázáno přenášení a uchovávání zdraví škodlivých látek, není však v řádu zakázáno jejich užívání apod.). S řádem a pravidly bezpečnosti jsou žáci doložitelně seznamováni na začátku školního roku.

Zodpovědností za chod DM je pověřena zástupkyně ředitele školy, která také provádí průběžnou a účinnou kontrolu provozu a pedagogického působení. Vychovatelky mají

rozděleny garanci za různé zájmové oblasti dle svého osobního zaměření. Vychovatelky se aktivně zúčastňují jednání pedagogických rad SOU.

Předepsaná pedagogická dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu a na předepsaných nosičích. U některých žáků není v osobních spisech uvedena zdravotní pojišťovna a číslo OP. Ostatní zápisy jsou vedeny pečlivě. Denní hlášení jsou zástupkyní denně signována. V Denících výchovné skupiny je nadbytečně uváděna činnost vychovatelky, nikoliv její činnost s výchovnou skupinou. Při rozdělení výchovné skupiny není proveden příslušný zápis v jejím deníku.

Kapacita DM je 65 lůžek, pro potřeby SOU je využíváno 50 (v době inspekce 48). Všichni žadatelé o ubytování ze SOU jsou uspokojeni. Zbylá lůžková kapacita je užívána studenty VŠ a VOŠ. Jejich platby jsou stanoveny jako komerční ubytování, není využit Příkaz ministra školství mládeže a tělovýchovy č. 19/1998 k ubytování studentů vysokých škol v domovech mládeže na základě dohod s vysokými školami, ani Metodický pokyn k poskytování hmotného zabezpečení žákům VOŠ čj. MŠMT 20 393/95-42,24, kterým je stanoveno, že žáky VOŠ je možné ubytovávat za stejných podmínek jako žáky středních škol.

Osobní data žáků i zaměstnanců jsou chráněna proti zneužití. DM informuje aktuálně zákonné zástupce o výchovných problémech jejich dětí. Komunikace je průběžná. Styk s pedagogy SOU je denní. Aktuální výchovné problémy jsou řešeny bezprostředně. Při řešení nestandardních výchovných problémů spolupracuje SOU i DM s místním oddělení Policie ČR a protidrogovým koordinátorem MČ Petrovice. Vzájemná spolupráce je funkční.

Organizování je hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení DM je operativní, vychází ze schválené koncepce činnosti (provozu i výchovné práce). Operativně reaguje a řeší vyvstalé provozní i výchovné problémy. Denní problémy jsou s vychovatelkami řešeny průběžně, neformálně. Řízení vychází z neformálních osobních vztahů, aniž slevuje z kvality výchovného působení. Vychovatelkám je dán dostatečný prostor na uplatňování vlastních výchovných postupů a námětů činnosti. Vedení využívá jejich dlouholeté zkušenosti a zodpovědnosti. Další vzdělávání vychovatelek je ponecháno na jejich případném samostatném studiu odborné literatury.

Hodnocení činnosti vychovatelek je spojováno s hodnocením výchovně vzdělávací činnosti v DM.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrola činnosti je průběžná, vzhledem k umístění DM v areálu SOU a k malému počtu ubytovaných žáků je možné případné nedostatky ihned zjistit a operativně na ně reagovat. Zástupkyně ředitele pověřená vnitřní kontrolní činností sleduje provoz i naplňování výchovně vzdělávacích cílů v DM. Zjištěné skutečnosti jsou operativně odstraňovány, či jsou bezprostředně přijímána účinná opatření k jejich odstranění a to jak prostředky DM, SOU, tak ve spolupráci s orgány městské části.

Kontrola a přijímaná opatření jsou na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení: velmi dobré

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Vnitřní řád DM
- Pedagogická dokumentace: 3 Deníky výchovných skupin, denní záznamy, osobní spisy žáků s přihláškami do DM
- Náplně práce vychovatelek
- Rozpisy služeb vychovatelek
- Výkaz o domově mládeže k 30. 9. 1999 s dodatkem pro ŠÚ z 14. 10. 1999
- Rámcový plán práce úseku vmv s Doplněním výchovného plánu PSOU Svoboda s.r.o.
- Seznam udělených výchovných opatření 1998-2000

ZÁVĚR

Výchovná práce v DM vychází z tradiční koncepce výchovy mimo vyučování. Úzce navazuje na výchovný a vzdělávací program PSOU. Práce vychovatelek je založena na empatii. Domov mládeže plní své poslání, s výhradnou k nevytvoření dostatečných výchovných nástrojů na ovlivňování stravovacích návyků žáků.

Celkové hodnocení: velmi dobré.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. B. Hájek

B. Hájek, v.r.

V Praze dne 23. února 2000

Datum a podpis ředitele PSOU stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. února 2000

Razítko

Ředitel PSOU

Podpis

J. Cikán

J. Cikán, v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) domova mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha 10	29. května 2000	010 828/00-4007
Zřizovatel: Svoboda, grafické závody, Praha 10	29. května 2000	010 829/00-4007

Připomínky ředitele

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek